31980L0987

L 283/23 *EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA* 28.10.1980

NÕUKOGU DIREKTIIV, 20. oktoober 1980, töötajate kaitset tööandja maksejõuetuse korral käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta

(80/987/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 100,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ([1])

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ettepanekut, ([2])

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ([3])

ning arvestades, et:

on vaja kindlustada töötajate kaitse nende tööandja maksejõuetuse korral, eelkõige rahuldamata nõuete väljamaksmise tagamiseks, ning samas võtta arvesse ühenduse tasakaalustatud majandusliku ja sotsiaalse arengu vajadust;

töötajate sellise kaitse ulatuses on liikmesriikide vahel erinevusi ning tuleks püüda selliseid erinevusi vähendada, sest need võivad vahetult mõjutada siseturu toimimist;

selle valdkonna seaduste ühtlustamist peaks seetõttu edendama, samal ajal säilitades asutamislepingu artiklis 117 osutatud olude paranemise;

Gröönimaa tööturg erineb selle piirkonna geograafilise asukoha ja praeguse töökohtade struktuuri tõttu oluliselt ühenduse teiste piirkondade tööturust;

Kreeka Vabariik saab 1. jaanuaril 1981 Euroopa Majandusühenduse liikmeks vastavalt aktile Kreeka Vabariigi ühinemistingimuste ja asutamislepingutes tehtavate muudatuste kohta ja seetõttu on vaja käesoleva direktiivi lisas pealkirja “Kreeka” all kindlaks määrata need töötajate kategooriad, kelle nõuded võib vastavalt käesoleva direktiivi artikli 1 lõikele 2 välja arvata direktiivi reguleerimisalast,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I JAGU

Reguleerimisala ja mõisted

Artikkel 1

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse töölepingust või töösuhtest tulenevate töötaja nõuete suhtes tööandja vastu, kes on artikli 2 lõikes 1 määratletud tähenduses maksejõuetu.

2. Liikmesriigid võivad erandkorras käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja arvata teatud töötajate kategooriate nõuded tulenevalt nende töölepingu või töösuhte erilisest laadist või teiste tagatiste olemasolust, mis pakuvad töötajatele käesolevas direktiivis sätestatuga võrdväärset kaitset.

Eelmises lõigus nimetatud töötajate kategooriad on loetletud käesoleva direktiivi lisas.

3. Käesolevat direktiivi ei kohaldata Gröönimaa suhtes. See erand vaadatakse uuesti läbi, kui selle piirkonna töökohtade struktuur muutub.

Artikkel 2

1. Käesoleva direktiivi kohaldamisel loetakse tööandja maksejõuetuks:

a) kui vastavalt asjaomaste liikmesriikide õigus- ja haldusnormidele on taotletud tööandja vara suhtes menetluse algatamist, selleks et kollektiivselt rahuldada võlausaldajate nõudeid ning mis võimaldab arvestada artikli 1 lõikes 1 nimetatud nõudeid, ja

b) kui nimetatud õigus- ja haldusnormide kohaselt pädev ametiasutus on:

— otsustanud algatada menetluse või

— tuvastanud, et tööandja ettevõtte tegevus on täielikult lõpetatud ja järelejäänud vara ebapiisavus ei õigusta menetluse algatamist.

([1]) EÜT C 135, 9.6.1978, lk 2.
([2]) EÜT C 39, 12.2.1979, lk 26.
([3]) EÜT C 105, 26.4.1979, lk 15.

2. Käesolev direktiiv ei piira siseriiklikku õigust seoses mõistete "töötaja", "tööandja", "töötasu", "vahetult tekkiv õigus" ja "tulevikus tekkiv õigus" määratlemisega.

II JAGU

Sätted garantiiasutuste kohta

Artikkel 3

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed kindlustamaks, et artiklit 4 arvestades tagavad garantiiasutused töölepingutest või töösuhetest tulenevate töötaja töötasuga seotud rahuldamata nõuete väljamaksmise kindlaksmääratud kuupäevale eelnenud ajavahemiku eest.

2. Liikmesriikide valikul on lõikes 1 osutatud kuupäevaks:

— tööandja maksejõuetuse tekkimise kuupäev,

— kuupäev, mil asjaomane töötaja sai teate vallandamise kohta tööandja maksejõuetuse tõttu, või

— tööandja maksejõuetuse tekkimise kuupäev või kuupäev, mil lõpetati asjaomase töötaja tööleping või töösuhe tööandja maksejõuetuse tõttu.

Artikkel 4

1. Liikmesriigid võivad piirata artiklis 3 nimetatud garantiiasutuste vastutust.

2. Kui liikmesriigid kasutavad lõikes 1 nimetatud võimalust, peavad nad:

— artikli 3 lõike 2 esimeses alapunktis nimetatud juhul kindlustama rahuldamata nõuete väljamaksmise, mis on seotud töötasuga töölepingu või töösuhte nende viimase kolme kuu eest, mis kuuluvad tööandja maksejõuetuse tekkimise kuupäevale eelnenud kuue kuu hulka,

— artikli 3 lõike 2 teises alapunktis nimetatud juhul kindlustama töötasuga seotud rahuldamata nõuete väljamaksmise töölepingu või töösuhte nende kolme viimase kuu eest, mis eelnesid kuupäevale, mil asjaomane töötaja sai teate vallandamise kohta tööandja maksejõuetuse tõttu,

— artikli 3 lõike 2 kolmandas alapunktis nimetatud juhul kindlustama töötasuga seotud rahuldamata nõuete väljamaksmise töölepingu või töösuhte nende viimase 18 kuu eest, mis eelnesid tööandja maksejõuetuse tekkimise kuupäevale või mil lõpetati asjaomase töötaja tööleping või töösuhe tööandja maksejõuetuse tõttu. Sellisel juhul võivad liikmesriigid piirata maksekohustust kohustusega maksta vastavalt kaheksa nädala eest või mitme lühema ajavahemiku eest, mis kokku moodustavad kaheksa nädalat.

3. Selleks et vältida summade väljamaksmist, mis ületavad käesoleva direktiivi sotsiaalsed eesmärgid, võivad liikmesriigid siiski seada vastutuse ülemmäära töötajate rahuldamata nõuete suhtes.

Kui liikmesriigid kasutavad seda võimalust, teatavad nad komisjonile, mil viisil ülemmäär seati.

Artikkel 5

Liikmesriigid sätestavad üksikasjalikud eeskirjad garantiiasutuste organiseerimise, rahastamise ja töö kohta, järgides eelkõige järgmisi põhimõtteid:

a) garantiiasutuste vara ei sõltu tööandja käibekapitalist ning sellele ei või pöörata sissenõuet maksejõuetuse menetluse käigus;

b) tööandjad osalevad garantiiasutuste rahastamises, kui riigiasutused ei kata seda täies ulatuses;

c) garantiiasutuste vastutus ei sõltu sellest, kas rahastamiskohustus on täidetud või mitte.

III JAGU

Sotsiaalkindlustust käsitlevad sätted

Artikkel 6

Liikmesriigid võivad sätestada, et artikleid 3, 4 ja 5 ei kohaldata sissemaksete suhtes, mida tehakse vastavalt riiklikele sotsiaalkindlustusskeemidele või täiendavatele tööandja või tööandjatevahelistele pensioniskeemidele, mis ei kuulu riiklikesse sotsiaalkindlustusskeemidesse.

Artikkel 7

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et riiklike sotsiaalkindlustusskeemide kohaselt kohustuslike sissemaksete tasumata jätmine kindlustusasutustele tööandja poolt enne tema maksejõuetuse tekkimist ei kahjustaks töötajate õigust saada hüvitisi nendelt kindlustusasutustelt niivõrd, kuivõrd töötajate sissemaksed on töötasust maha arvatud.

Artikkel 8

Liikmesriigid tagavad vajalike meetmete võtmise, et kaitsta töötajate ja isikute huve, kes olid tööandja ettevõttest lahkunud selleks kuupäevaks, kui tekkis tööandja maksejõuetus, seoses nende töötajate vahetult või tulevikus tekkiva õigusega saada vanadushüvitist, sealhulgas toitjakaotushüvitist, vastavalt täiendavatele tööandja või tööandjatevahelistele pensioniskeemidele, mis ei kuulu riiklikesse sotsiaalkindlustusskeemidesse.

IV JAGU

Üld- ja lõppsätted

Artikkel 9

Käesolev direktiiv ei piira liikmesriikide õigust kohaldada või kehtestada töötajate jaoks soodsamaid õigus- või haldusnorme.

Artikkel 10

Käesolev direktiiv ei piira liikmesriikide õigust:

a) võtta vajalikke meetmeid kuritarvituste vältimiseks;

b) loobuda artiklis 3 nimetatud kohustusest või vähendada seda või loobuda artiklis 7 nimetatud garantiikohustusest või vähendada seda, kui ilmneb, et kohustuse täitmine on põhjendamatu töötaja ja tööandja vaheliste eriliste sidemete ja ühiste huvide tõttu, mis tulenevad nendevahelisest salajasest kokkuleppest.

Artikkel 11

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid 36 kuu jooksul alates direktiivi teatavakstegemisest. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.

2. Liikmesriigid esitavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud õigus- ja haldusnormide teksti.

Artikkel 12

18 kuu jooksul pärast artikli 11 lõikes 1 ettenähtud 36kuulise tähtaja möödumist edastavad liikmesriigid komisjonile kogu asjakohase teabe võimaldamaks komisjonil koostada nõukogule aruanne käesoleva direktiivi kohaldamise kohta.

Artikkel 13

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Luxembourg, 20. oktoober 1990

Nõukogu nimel

eesistuja

J. SANTER

LISA

Töötajate kategooriad, kelle nõuded võib vastavalt artikli 1 lõikele 2 käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja arvata

I. **Töötajad, kellel on erilist laadi tööleping või töösuhe.**

A. KREEKA

Kalalaeva kapten ja laevapereliikmed, juhul kui neile makstakse osa kasumist või laeva kogutulust.

B. IIRI

1. Kodustöötajad (s.t isikud, kes teevad kodus tükitööd), kui neil puudub kirjalik tööleping.

2. Tööandja lähisugulased, kes töötavad ilma kirjaliku töölepinguta ning kelle töö on seotud eramajapidamise või taluga, kus elavad tööandja ja tema lähisugulased.

3. Isikud, kes tavaliselt töötavad alla 18 tunni nädalas ühe või enama tööandja juures ja kelle põhielatiseks ei ole selle töö eest saadav tasu.

4. Isikud, kes hooajaliselt, puhuti või osalise tööajaga töötavad kalastusühistutes.

5. Tööandja abikaasa.

C. HOLLAND

Füüsilise isiku teenistuses olevad koduabilised, kes töötavad tema juures alla kolme päeva nädalas.

D. ÜHENDKUNINGRIIK

1. Kalalaeva kapten ja laevapereliikmed, juhul kui neile makstakse osa laeva kasumist või kogutulust.

2. Tööandja abikaasa.

II. **Töötajad, kellel on teist liiki tagatis.**

A. KREEKA

Merelaevade laevapered.

B. IIRI

1. Kohalike või muude ametiasutuste või ühistranspordiettevõtete alalised ja pensioniõiguslikud töötajad.

2. Pensioniõiguslikud õpetajad, kes töötavad järgmistes koolides: *national school*, *secondary school*, *comprehensive school*, *teachers' training college*.

3. Alalised ja pensioniõiguslikud töötajad, kes töötavad mõnes riigi finantseeritavas erahaiglas.

C. ITAALIA

1. Töötajad, kellel on õigus saada hüvitisi vastavalt seadusele, mis tagab, et nende töötasu väljamaksmine jätkub ka siis, kui ettevõte satub majandusraskustesse.

2. Merelaevade laevapered.

D. ÜHENDKUNINGRIIK

1. Registreeritud dokitöölised, välja arvatud need, kes teevad ainult või peamiselt mingit muud tööd peale dokitööde.

2. Merelaevade laevapered.